

Рис. 2. Розподілення країн світу за відсотком зайнятого населення в сфері туризму (порівняння 1995 року та 2018 року) (створено за [2])

Література:

1. Туризм, общий вклад в ВВП (доля, %). URL: <https://knoema.ru/atlas/topics/Туризм/Общий-вклад-туризма-в-ВВП/Общий-вклад-в-ВВП-доляpercent?type=maps>.
2. Туризм, прямой вклад в занятость (доля, %). URL: <https://knoema.ru/atlas/topics/Туризм/Прямой-вклад-туризма-в-занятость/Прямой-вклад-в-занятость-доля-percent?type=maps>.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Щеклеїна А.О.

*Науковий керівник: Шевченко І.Ю., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Справедливим буде відзначити, що для багатьох країн світу «автомобілебудівне диво» стало реальністю за активної участі держави.

Власне, в переважній більшості сьогоденних автомобільних лідерів навіть ініціатива щодо розвитку автомобільної промисловості належала державі.

Розглянемо основні заходи, що застосовувалися урядами країн, які сьогодні посідають найвищі місця в рейтингу автовиробників (США, ЄС, Китаю, Японії, Південної Кореї, Індії), для стимулювання національного автомобілебудування (табл. 1).

Узагальнюючі дані табл. 1, можна вивести деяку «універсальну формулу» державного регулювання розвитку автомобільної промисловості в умовах кризи автомобілебудівного комплексу.

Таблиця 1 – Заходи державного впливу на розвиток автомобільної промисловості в країнах світу (складено за [1-5])

Країна	Заходи державного регулювання розвитку автомобільної промисловості
США	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка підприємницької ініціативи автоконструкторів; - прийняття «Кодексу чесної конкуренції»; - надання федеральних гарантій автовиробникам у період кризи; - стимулювання створення спільних підприємств в автомобільній промисловості; - проведення Федеральної утилізаційної програми; - реалізація Програми підтримки виробників автокомпонентів.
ЄС	<ul style="list-style-type: none"> - обмеження імпорту автомобілів; - субсидування автовиробників через інструменти пільгового оподаткування, державного інвестування, кредитування, поручительства; - стимулювання інноваційної діяльності автовиробників; - посилення вимог до екологічності автомобілів.
Китай	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення надвисокого імпортного мита на автомобілі; - обмеження імпорту автомобілів; - встановлення вимоги до наявності у статутному фонді автовиробників не менше 50% іноземних інвестицій; - стимулювання автоскладальної діяльності з регламентацією рівня локалізації виробництва; - дотації населенню на придбання гібридних автомобілів і електромобілів.
Японія	<ul style="list-style-type: none"> - стимулювання інноваційного розвитку автомобільної промисловості; - квотування кількості імпортованих автомобілів; - підвищення ставки імпортного мита; - диференціація податку з продажу автомобілів для стимулювання населення до придбання екологічно безпечніших автомобілів.
Південна Корея	<ul style="list-style-type: none"> - стимулювання автоскладальної діяльності; - розвиток суміжних галузей задля локалізації виробництва автомобілів; - підвищення імпортного мита на автомобілі; - заборона імпорту деталей і комплектуючих для автомобілів; - пільгове кредитування та державне фінансування розвитку техніко-технологічної бази автовиробників; - програма «Народний автомобіль».
Індія	<ul style="list-style-type: none"> - державні програми імпортозаміщення в сфері автомобілебудування; - підвищення ставки імпортного мита на автомобілі; - періодичне введення тимчасових заборон на імпорт автомобілів; - часткове зняття обмежень щодо іноземного інвестування в автомобільну промисловість; - повернення податків автовиробникам-експортерам.

Етап 1. Залучення іноземного капіталу та забезпечення трансферу новітніх технологій через організацію автоскладальної діяльності на засадах франчайзингу або шляхом створення спільних автомобілебудівних підприємств.

Етап 2. Розвиток суміжних галузей для забезпечення максимізації локалізації автоскладальної діяльності. Законодавча регламентація рівня локалізації автоскладальної діяльності.

Етап 3. Обмеження імпорту автокомплектувальних виробів задля підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних суміжних галузей.

Етап 4. Поступовий перехід від автоскладання до автовиробництва. Законодавча регламентація обладнання підприємств автомобільної промисловості. Стимулювання попиту на внутрішньому ринку на вітчизняні автомобілі. Обмеження імпорту автомобілів і підвищення імпортного мита на автомобілі.

Етап 5. Державне субсидування вітчизняних автовиробників через пільгове оподаткування, інвестування, кредитування. Державне фінансування інноваційної діяльності підприємств автомобільної промисловості. Повернення податків автовиробникам-експортерам.

Етап 6. Поступове підвищення вимог до екологічності автомобілів. Стимулювання населення до придбання екологічно безпечних автомобілів.

Література:

1. Андреев О.В. Перспективи запозичення світової практики застосування протекціонізму для розвитку автомобілебудування. *Теорія та практика державного управління*. 2009. Вип. 1. С. 287-295.

2. Dmytriiev I., Shevchenko I., Kudryavtsev V., Lushnikova O., Zhytnik T. The world experience and a unified model for government regulation of development of the automotive industry. *Public Policy and Administration*. 2019, Vol. 18, Nr. 3, P. 46-58.

3. Керімов П. Державна політика розвитку автомобілебудування: зарубіжний досвід та українські реалії. *Економіст*. 2017. № 4. С. 13-18.

4. Кривоконь О.Г. Заходи державної політики щодо розвитку національного легкового автомобілебудування. *Восточно-Европейский журнал передовых технологий*. 2012. № 3(7). С. 15-19.

5. Приходько В.П. Стимулювання автомобільної промисловості – потенційна можливість переорієнтації економіки України. URL: [Error! Hyperlink reference not valid.](#)